

բԱՐԱՔԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՐԱԿԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻԿՊՈԼԻՍ 5 ՅԱՒՆԵ

Փարիզին յունիս 2/14 թուով հեռաղբական լուր մը կը ծանուցանէ թէ նոյն օրը գետպահաժողովնն հինգերորդ նիստը պիտի ըլլար :

Եւրոպական լրագիրները զանագաւառեկութիւններ կը հրատարակեն Փարբեսի գեսաբանաժողովին մէջ եղած խորհուրդներուն ու խօսքերուն փայ : Այս տեղեկութիւններին շատը ըստ քիմաց յօրինուած եւ իրարուանչամբ զբայց ներ ըլլալով՝ վստահութեան արժանի չեն կինար ըլլալ . մանաւանդ որ աերութեան երեսփոխանները ժողովին մէջ եղած խօսքերը վերջին աստիճան ծածուկ կը պահէն . ուստի հարկ կը լուսաց ժողովին ասենագրութեանց պաշտօնական կերպով հրատարակելուն սպասել , որ անշուշտ ժողովին վերջանալին ետքը կինայ ըլլալ :

«Քաթոլարօյէն Ակրամի Յեղանձնէ
լըաղըին զրված նամակներն հետեւեալ
աեղեկութիւնները կուտան մարտի 1/13
ին Գրադատապղուց ու կայսերական գո-
րաց մէջ եղած արիւնահեղկուոյն վա-
րաց :

“Պայխ 11ին օրը Գարստաղցիք կայ-
սերական դօրաց վրայ յարձակումը ը-
րին, բայց սասակապէս ետք քշվեցան: Հե-
տեւեալ օրը Տանիլո իշխանին գողզիա-
ցի քարտուղարը Ազեղ իտշային հետ զե-
նագագարում ըրաւ երեք օրուան համար,
եւ այս միջոցին Գարստաղցիք իրենց
մեռեալները վերուցին թաղեցին առանց
արդելք մը տեսնելու կայսերական զօրաց
կողմանէ: Այս խոստման հակառակ, մա-
յիս 13ին առաւուն գարստաղցւոց մէկ
մասը ապստամբներուն հետ միանալով՝
Քըլուց քէն Արահօվսի կայսերական զօ-
րաց բանակը գացող պաշարներու կա-
րաւան մը զարձուցին: Կայսերական զօ-
րաց հրամանատարը 2500 զօքք խրկեց
կարաւանը պաշտպաննելու: ասանկով իր
զօրութիւնը բաժնը վեցաւ, եւ խրկված
զօրքն ալ չկրցաւ ժամանակին հասնիլիք
պաշտօնը կատարելու: Այս միջոցին Գա-
րստաղցիները զինագագարման հակառակ
բազմապատճիկ զօրութեամբ Օսմանեան

Հրամանաւագին զօրացը վսայ յարձակեցան, եւ դիրքերնին յաջող ըլլալուն եւ երկիրն ալ քաջ ծանօթութիւն ունենալուն՝ Օսմանեան զօրքերուն մեծ վընաս հասուցին:

րեցին : Փարիզի վերջին գաշնակրութեան
ժամանակը Արքհովոյ, Զօռալզի, Քը-
րուսէվիչ, Ապովինիք եւ Քուչի Գարա-
տաղցիներուն ձեռքը չեր . Հետեւաբար
չեն կրնար այս երկիրներուն համար մերն
է ըսել որոնք իրաւամեր Օսմանեան ահ-
րութեան սեփական են : Գարատաղի
համար ընտիր աշխարհացոյցներ կան՝ ո-
րոց մեջ կրնայ միշվել ուռասց Քօվա-
լէվաքի հազարապետին շնածը՝ որ բա-
ցայատ կերպով ամեն գիրքերը նշանա-
կած է :

“Արահովոյի բանակին մէջ Գարա-
տաղցւոց ըրած յաղթութիւնը շատ վը-
հասեցոց զերենք : Հորս հարիւր հօգի
մեռեալու վերաւորունեցան որ իրենց փաք-
ըիկ երկրին համար խիստ մէծ կարուսա-
մընէ : Եսոր համար հին ծերակուտի ան-
դամ Աթէֆանո Բէրքով ծերունին հա-
մարձակեցաւ կշամքելու Տանիլո իշխա-
նը ծերակուտին ժողովին մէջ՝ որ պաշտ-
պանողական դիլք մը ըռանեց որով ար-
դէն շատ անդամ Գարատաւղ վուանդէ-
ալցատիր էր : Աւրիշ ժողովական մըն ալ-
գիտողութիւն ըրաւթէ Արահովոյի հըր-
կիդութիւննեն ետեւ հարկ չկար Օսմաննեան
զօրաց վրայ յարձակում ընելու անպա-
տըսպար բանակի մը մէջ, մանաւանդ որ
օսմաննեան զօրքերն իրենց հողին մէջ նըս-
տած էին : ”

Գրելսանական Առաջին Խառնվեռութեալը
բազիրը կըսէ թէ Ա իհնայի օսմանեան
կայսերական գեսպանը անդադար քանակ
ցութիւն կընէ Ըստրիոյ արտաքին դոր-
ծոց պաշտօնեաց Պուօլ կոմինեւ Ծնդ-

քարտուղարներին մէկը պատերազմին աեւ-
զը խրկերէ Ճիշգ տեղեկութիւններ քա-
ղելու իրաց վեճակին վրայ : Առաջին
կառավարութիւնն ալ իր կողմէն պաշտօ-
նակայ մը խրկերէ և նոյն նպաստակաւ :

Ազրիական ծովը խրկը պատճ գաղղթական նաւերուն ետ կանչը թիւ կերեւի որ ստայդ չէ : Կաքին եկած լուրեւը կը ծանուցանեն թէ յիշեալ ծովուն մեջ հինգ պատերազմական նաւ կոպասէ, երկու գալու դիացի, երկու աւատիացի եւ մեկ անդզեական :

Անգղիոյ թագուհւոյն ամսութին Աւ-
ակերթ իշխանը Պէտքն զնաց իր նոր ա-
մսութնացեալ գուտարը տեսնելու պատ-
ճառանօք : Ալսիք թէ այս ճանապարհոր-
դութիւնը քաղաքական նպատակի ունի :

Անգղիոյ կառավարութեան այժմեան
պաշտօնեայներէն Պ. Տիգրայիլը՝ Ալու Փ
քաղաքին ընտրիչներուն մէկ ժողովին մէջ
ասենաբանութիւն մը ընելով՝ ըստ թէ
այժմեան պաշտօնեայները կառավարու-
թեան գլուխն անցած ժամնեակնին, Գաղ
ղիոյ ու Անգղիոյ մէջ պատերազմ բաց-
վելու չէ թէ շաբաթ կամ օր, այլ հաղեւ
քանի մը ժամ մնացած էր բայց ննիքն ու
պաշտօնակիցները յաջողեր էին խաղա-
ղութիւնն հաստատ եւ երկրին պատիւն
այ անարատ պաշտու :

Եյլուսքի ըր մայիս 28ին եւ 31ին
օրերը հասարակաց խարհը գտարանին մէջ
երկար վիճաբանութիւններու առիթ եւ
զան : Լորտ Ճոն Ոլըսըլ եւ Սըր Ա. Է.
վիս Հաշեւ ուղեցին այս խօսքերուն՝ պանց
անխօնչեմ եւ չափազանց անուն տուին :
Լորտ Բալմէրաթըն՝ որ ելլող պաշտօնէ-
ից գլուխն էր, Պ. Տիգրայիլի ըրած խօս-
քերուն զլիսաւոր նպատակն ըլլաւով՝ պար-
եւ որոշ բացատրութիւններ տալու ըստի-
պեց զանիկա, եւ յայտաբարութիւնն ըրաւ-
թէ իր պաշտօնէ հրաժարելէն քառասուն
եւ ութ ժամ առաջ՝ Անդղես ու Գաղ-
զես յարաբերութիւնները վերջնեն ասաի-
ձան բարեկամական էին :

Պ . Տիղբայիլը պարտաւորեցաւ խոս
տավանելու թէ պատերազմը բոլորովին մօ-
տալուտ եւ անհրաժեշտ չէր, “բայց, ը-
ստու, երկու ազգաց դիւրազգածութիւնի
այն աստիճան գրգռոծ էր՝ որ թերեւ
կառավարութիւնները կարող չեին կրնա-
ռուայ ժողովրդեան կիցքը զավերու :”

“Այսն վիճաբանութիւնները եղան նաև
եւ լորտերուն խորհրդաբանին մէջ : Հոգ
ալ լորտ Տէրպի զրեթէ բոլորովնի Պ
Տիկուայիլի տուած բացարութիւնները
առւաւ :

Զինաստանի գործերուն վրայօք ալ
հարցմանը ըլլալով՝ հասարակաց խոր-

Հըրդարանին մէջ, Պ. Տիգրայիլի յայտարարութիւնն ըրաւ թէ կառավարութիւնը պատուեր խրկեր եր իր լիազօր երեսփոխան լորտ Կաթնին որ հնար եղածին չափ շուտով հաշտութիւնն ընէ Չինասահնի կառավարութեան հետ միայն թէ ընելիք հաշտութիւնն Անդգիոյ պատոյն յարմարի եւ առեւտրական օգուտն ենք ձեռք բերէ : Բանակցութիւնները կը շարունակեն Չինասահնի կառավարութեան հետ. այս պատճառաւ Պ. Տիգրայիլի չուզեց խորհրդարանին հազորգել երկու աերութեանց մէջ եղած թղթակցութիւնները եւ լորտ Կաթնի խրկված յատուկ պատուերները :

Հնդկաստանէն եկած վերջին լուրերը
կը ծանուցանեն թէ Աըս Քօլին Քամ-
պէլ ազգաբազիալ մայիս 10ին Պարէյին
ըսփած ամուր քաղաքը պիտի պաշտպէր,
ուր դացեր ապօտոտաներ էին Լուբնովէն
վախչող թշնամեաց մեծ բազմութիւնը
որոց թիւը 80 հազարի կը հասնի :

Այս ձախորդութիւնը տիպուր ապշեցուութիւն մը ըրաւ, և բոլոր անզղիւական լրատիրները վար կը զարնեն Վալլօւ զօրապետը:

Գաղղիացւոց կայսրն ու կայսրուհին
Փօնիմէնսլո զացած են քանի մը շարաթ

Կառավարութիւնն այս օրերս մէջ
խտութիւն կը բանեցընէ լրագրաց գէմ:
Տամայթիւն անսպահեանէն լրացիքներ Պատ-

զիս մասած ժամանակին արդիլվեցան
Պէտքայի Խնոբեռուան լրագիրը՝ որ
3400ի չափ բաժանորդ ունի Գաղղից
մէջ՝ բոլորովին արդիլվեցաւ եւ այսուհետեւ
տեւ բնաւ չպիտի մանե Գաղղիսա : Յիշ-
եալ լրագրին հրատարակիչը միտքը գրել
է կըսեն աւելի յանձնառու ըլլալ Գաղղիու
մէջ ունեցած բաժանորդները կորսնցունե-

— — —
Ամերիկայի ծովելուն մըզ գելեաց
փոխարքութիւնն ու առաւտուրո արդի.

իելու համար անդզիտցւոց հսկող նաւեն
ըլլ Ամերիկայի Միացեալ Ասհանգայ
առեւտրական նաւերուն ալ այցելութիւն
ընելով եւ այս պատճառաւ շատ անգամ
զանոնք գարձունելու համար բանութիւն
բանեցընելով՝ Միացեալ Ասհանգայ
կառավարութիւնը բոլոք ըստ Անգլիոյ

ատամկերէն լեզուաւ եւ հայերէն զրերսվ տպված։
Աը ծախսի Մէրձանիր գրապահաւ Մարդար-
եան Պ. Յարութիւնին խանութը։ Գինը 3 շլ։

ԳԱՆԿԵՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՄԱՓՈՏ

Հաստիքաց օւնակիրած վերնագրով տեսարակին սկսաւ հրատարակվելու դպրոց մէջ Պատրիարքան վեճաբանական քաջատան միկ պատասխնին աշխատասիրութեամբը : Ասեայ ամեն մէկուն մէջ պիտի խօսուի մէյմէկ զիսաւոր քիտութեան վրայ՝ համառապարապ : Ամենէն ասած Պատրիարքանու հրատարակեց, ըստ որում ազգը այս զիսաւթենէն ըստուպին զուբքի մնացեր եր :

Անցեալները տրժանայարդ Օմբունացի Պ.
Սարգսի Տ. Մարգար Ա անանդեցեանին աշ-
խատասիրութեամբը հրատարակուած Ա իրդի-
նիս եւ Միհրդատ անուն ողբերգութիւնները
տակեց եաքը Ա իրդինիսն 5 եւ Միհրդատը 6
զուռուչի պիտի ծախուի. եւ թէ որ երկուքը մէ-
կեն առանց բլայց՝ երկարքին 10 զուռուշ պիտի
վճարէ : Աը ծախուի Մերձանը Մարգարեան Պ.
Յարութիւննին դրատունը եւ ուրիշ դրավաճառ-
ներուն քաղ:

Հրատապիդոն բանող աւստրիական Լոյտի շուգենուներն այսուհետեւ Օրտուի նաւահանագիտն ալ պիտի հանդիպին կանոնաւոր կերպով թէ երթանուն եւ թէ գառնալնուն՝ ինչպէս որ ուսրիշ նաւահանգիտներ կը հանդիպին։ Օրտուի նաւահանգիտուր՝ Արվագ, Խարբերդ, Ծաղկած, Վանին, Գարսուհեար, Խանեա, Գայցցա եւ ասոնց շրջակայ երկիրները գայող ճանապարհորդաց եւ բեռներու համար վերջին աստիճան գիրութիւն ունենալով, ցամացի ճամբարյանելն ալ յարմար, մօտ եւ հանգիստ ըլլալով, ամեւց զատ Վանայի նաւահանգստին ալ կից ըլլալուն պատճառաւ ծովային վանագներէ ապահով ըլլալով, կը ճանաւցյին որ այսուհետեւ Օրտուի նաւահանգիտուր երթալու ճանապարհորդներու եւ բեռներու համար ամեն ժամանակ աւստրիական Լոյտի

ԱՐԵՒՏՅԱԿԱՆ

ԳՐԱՄՈՅՑ ԱՐՔԱՊԱՏԻՔԻՆԵՐ ԹՂԹԱԴՐԱՄՈՎ

Օւանեսով լեռ Աւետիքե	147
Անդրբական լեռ 161	20
Գաղտնելու 20 Քը-Հանոց սպե 127	20
Ուսումնական բալետի մասնակի 130	
Աւագարեց գրքեց 75	
" Աւագարեց 74	
Աւետիքե 20 հայ սպե 39	
" Աւագարեց 28	30
Անդրբական գրքեց ապահով 31	30
Գաղտնելու մասնակի 25	10
Գաղտնելու մասնակի 36	
Բետհովեն 34	
Սաքորեն 224	
Աւագարեց սպե 147	
Անդրբական գրքեց սպե 355	

ՅԵՅՏԵՐԵՐՈՒԹԵՒՆ

Սոկէ քանի մը ամիս առաջ որչափ որ թոյլտուութիւն եղած էր սկսեալ վիճակահանութեանց տոմսակիները վաճառելու եւ կանոնաւոր կերպով քաշելու, այս անդամ վերտանի հրաման եւար. Բ. Դաւնէն որ յիշեալ վիճակահանութեանց տոմսակիները խանութներումէջ եւձեռքէ վաճառվին, գլխաւորապէս այն վիճակահանութիւնները՝ որոնք տեսչութեան գուռն արձանագրին ալ են, եւ ամենն ալ վիճակահանութեանց վերտանիսութիւն ընող ընկերութեան կնկքը պիտի ունենան վրայնին, եւ ամեն քաշվելիք ու քաշված վիճակահանութիւնները անդամառ ամեն շաբթույառուկ յայտարարութեամբ պիտի ծանուցին, եւ որ տոմսակին ետեւը որ ընկերութեան կնիքը չգտնելին չափանիք չափանիք ամեն քաշվելիք վիճակահանութեանց համար տեսչութեան կողմանէ գործակալներ ներկայ պիտի գտներվին: Ուստի յառաջմանէ որն քով որ վիճակահանութեան տոմսակ գտնելին, ընկերութեան զբանենեակը տանելով փոխել պիտի տայ, եւ տոմսակիներէն ումանց քաշվելու ժամանակը անցնելուն պատճառը՝ ութ ամիսի չափ արգիլիքին եղած է. բայց անոնք ալ քիչ ժամանակէն վաճառվելով՝ ամենքն ալ հետ զհետէ պիտի քաշվեն ընկերութեան տնօրին Քէհրիպարձեան յարգի՞ Պրիգոր աղային երաշխաւորութեամբն ու տեսչութեան գործակալներու հսկողութեամբ՝ ԱռլթանԱ՛ահմուտի Հերմին զիմացը Այլէյ յան փաշախանը ընկերութեան սենեկին մէջ, ուր փոխագրըլած է հիմա ընկերութեան զբանը՝ Բիւրքնի խանին նորոգվելուն պատճառաւ:

Հնկերութենէն տամատկ (պիլէթ) կընայ առնըլիւ ։
Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն տուածաւ
ուզով՝ Ասմա Ասթըն Ծահմլից վաղացը Եղա-
խանը նստալ Օքտոբր վաճառական Պատգայեան
Խառապեա պահեն պէտքանի հնայ Համերնաւ ։

Յարժի Ա. Ա. Վահանական եւ ընէլքոց մաս
շաղան է բարեկայտ Ամերիկայու պատճեններ. շաբաթ-
ին եւ շաբաթ-օցին ժամանականներ. է զի եւ ինչ
ինականացներ եւ վահանական է ամերիկայու պատճեններ. առաջ-
եւ Անդրեյակ անձիւ բարեկայտ (պատճեններ). հարա-
գիւ լսութիւններ սպառացոյր. եւ լսութիւններ
անդրանիկ. Անդրանիկ անձիւ շաբաթ-օցին պատճեններ. շա-
բաթ-օցին լսութիւններ. եւ ինական եւ առաջաց համար ի-
նական ժամանականներ (պատճեններ). կառանացք համար մե-
ծ ուղարք օգոստոսին վախտաւու ժամանակ:

“ Եւրաքիւր լոյն ճ մշտիներ (Աւագուստինի
հաւաքիւր է բաստակար հայներ բառաջինը ըստ համար
օկտոտիւր է ինանին ետեւ է դարձուց Պատմեա ”

Եղմա տաղին Քերեստէմի Յակոբին թօն
Ճարխային կիցը գետին մը կայ ծախու 12 կանգուն
լայնութեամբ եւ 50 կանգուն երկայնութեամբ
ընդ առևինը 600 կանգուն տեղ, որուն երկու կողմ
նալ փաղոց է: Ահնեալին մեջ անանձի դրված է որ
տէրը ինչ խանութ որ ուղէ կրնայ շինել տակը
Ուզողը Գառշապէմի խանը Քեմչամէնան Յօհան-
նէս արքային հետը տեմնալիք:

Յանձնի Տօնուր Ալուրի Խոստութեան
Ամբուժոյ և Առաջանաւութեան (Տեղական
արքանեացին ու առաջանաւութեան շետական բարձրագույն
բարձրագույն պահանջանաւութեան գործադրութեան) առաջ

Ա. ՊՈՂԻՄ 4 ՑՈՒՆԵՍ		ԱՐԱՏԻՔ	
Յարեւան Բառ-Գլէի	"	25	27
" Խոհայիլ	"	35	36
" Ամալցի	"		
" Թաշոցն	"	36	37
" Խորտուել Հակոբ	"	25	
" Բառ-Գլէի Հակոբ	"	25	
Եղիշուայրեւ Ամալցի		22	23
Անսալուկ	"		
Գառեւ Բառ-Գլէի	"	13	14
Բարեւ Առելէր	"	4	5
Ա ամսաւանցիս Բէլ կայ ընդունեց 150,000			
դրէ բարեւ է 30,000 դրէ բարէ:			

WESTER

Ականական	Ականական	470-520
"	"	450-470
Վահագութեան	"	450-470
"	"	440-450
Հայոց երեսնական	"	510-550
"	"	490-500
Տէղութեան	"	
Պատմականական	Պատմականական	230-250

፭፻፲፭

	ԱՐԴ ՔՈ ԱՐԴ ՔՈ
Համար համար	000
Համար համար	35.
" " Համար համար	10
" " Համար համար	15.
Եղանակ	32 33
Համար համար	6 7
Համար (ԱՄԱԿ) համար	13
Համար համար Համար համար	200. 250
Համար համար Համար համար	25 . 35
Համար համար	9. 10

Առաջնական գրաբերելու		Գլուխացնական գրաբերելու		Գլուխացնական գրաբերելու	
Լայն +	Եպահանձնական	Լայն -	Բարձրական	Ներդաշնական	Համապատասխան
2	24	3	Բ.	Ներդաշնական	28
"	"	5	"	Համապատասխան	43 : 44
"	"	6	"	"	51 : 52
"	"	"	Ճանաչը նշանակող	65 : 70	
Եպահանձնական	36	6	մասնակիութեան	55	55
5	"	8	"	Համապատասխան	72 :
"	"	7	"	"	65 :
7	28	11	"		45 : 100
Քանակ	36	11	(Ծավալ + Բարձր)		110 :

12 + 12 = 24
12 + 12 = 24

7	20	ԺԱՆՐԵՐՆԵՐԻ ՊՄԱՆԻ	34 . 35
" "	"	Լ-ԱՖՐԵՐ	46 . 48
" "	"	ԱՐԵՆ-ԱՐԵՎՈՒՄ ՄԱՐԱՀ	100. 110
2	10	ՊԱՆՐԵ-ՔԵՐԵՎՈՒՅՔ ՀԱՇ	12 . 13
" "	"	ՕՀԱԽԵՎՈՒՆ Լ-ԱՖԻ	16 . 20

ԽՄԲԱԳԻՐ-ՏԿՈՐԻՆ
Դ. Ս. ԷՐԹԻՏԱՑԱՆ